

TACHOGRAFY

inteligentne drugiej generacji

sierż. szt. Ernest Idec

Zakład Ruchu Drogowego CSP

st. asp. Beata Spinek

Zakład Ruchu Drogowego CSP

Tachografy inteligentne drugiej generacji stały się obowiązkowym wyposażeniem w nowo rejestrowanych samochodach ciężarowych od 21 sierpnia 2023 r. Dotyczy to przede wszystkim pojazdów rejestrowanych na terenie Unii Europejskiej, ale również w Wielkiej Brytanii, Norwegii i Szwajcarii. Aktualnie użytkowane przez przewoźników tachografy analogowe i cyfrowe będą musiały zostać wymienione na tachografy inteligentne II generacji do końca 2024 r.

Tachograf inteligentny II generacji, co to za urządzenie?

Tachograf inteligentny to urządzenie, którego głównym zadaniem jest rejestrowanie czasu pracy kierowcy, a także danych dotyczących parametrów jazdy pojazdu ciężarowego. Tachografy te korzystają z technologii systemów wydzielonej komunikacji krótkiego zasięgu (DSRC), dzięki której możliwe jest zdalne odczytywanie danych przez organy kontrolne bez konieczności zatrzymywania pojazdu. Urządzenie wykrywa także wszelkie próby ingerencji w zapisie informacji. Powyższe urządzenie spełnia także założenia tzw. pakietu mobilności, którego celem jest ujednoczenie obowiązków dla wszystkich przewoźników dokonujących transportu na terenie Unii Europejskiej oraz zwiększenie poziomu bezpieczeństwa na drogach, właśnie poprzez dokładniejszą kontrolę czasu pracy kierowców i prędkości pojazdu¹.

Ważną zmianą, jaką wprowadzają tachografy inteligentne, jest przede wszystkim zwiększenie przepływu danych za pomocą anten DSRC (Dedicated Short – Range Communication), które pozwalają na łączność bezprzewodową, odczytując informację z tachografów zainstalowanych w przejeżdżających pojazdach². Dzięki takiemu rozwiązaniu tachografy inteligentne II generacji rejestrują m.in. przekroczenie granicy i podpowiadają kierowcy oznaczenie kraju, w którym się aktualnie znajduje. Ponadto w opcjach tachografu przewoźnik może znaleźć oznaczenie operacji logistycznych typu załadunek, rozładunek oraz automatyczną rejestrację lokalizacji pojazdu i czasu pracy. Kolejną przydatną funkcją jest możliwość zintegrowania tachografu

z urządzeniami zewnętrznymi oraz systemami transportowymi za pomocą Bluetooth. Ważną kwestią jest także to, że urządzenia te zostały wyposażone w zwiększoną pamięć na dane ze względu m.in. na rozszerzenie okresu kontrolnego do 56 dni wstecz, podczas gdy do tej pory było 28 dni³.

Nowe funkcje tachografów inteligentnych

- Automatyczna rejestracja przekroczeń granic w UE na podstawie lokalizacji GNSS, bez konieczności zatrzymywania się.
- Rejestracja miejsc załadunku i rozładunku (wybierane z menu tachografu).
- Uwierzytelnienie sygnału lokalizacji GNSS (OSNMA).
- Ilość informacji odczytywanych zdalnie przez inspektorów zwiększona o bieżące naruszenia czasu jazdy.
- Zwiększona pamięć na dane.
- Obowiązkowy interfejs Bluetooth dla zewnętrznych aplikacji⁴.

Jak rozpoznać tachograf II generacji (G2V2) w pojeździe?

Aby sprawdzić, czy urządzenie zamontowane w pojeździe to tachograf II generacji, należy poszukać kilku charakterystycznych cech i funkcji, które są unikatowe dla tych urządzeń.

Poniżej kilka wskazówek.

1. Sprawdzenie oznaczeń i modelu:

- tabliczka znamionowa – na tachografie znajduje się tabliczka znamionowa lub etykieta z modelem i numerem seryjnym urządzenia; modele II generacji często mają oznaczenia takie jak „Smart Tachograf” lub „SE5000Smart 2”;

TACHOGRAFY INTELIGENTNE

Fot. 1. Tachograf inteligentny drugiej generacji SE5000 Smart 2.

Fot. 2. Zespół pojazdów.

Zdj. 1–2. E. Idec.

- instrukcja obsługi – należy sprawdzić, czy zawiera informacje o specyficznych funkcjach charakterystycznych dla tachografów drugiej generacji.
2. **Funkcje charakterystyczne dla tachografów G2V2:**
 - **GNSS (Global Navigation Satellite System)** – tachografy te wykorzystują systemy nawigacji satelitarnej do śledzenia aktywności pojazdu; można to sprawdzić w menu lub instrukcji obsługi;
 - **automatyczne rejestrowanie przekraczania granic** – automatycznie rejestrują i informują o przekroczeniu granic;
 - **interfejs ITS Bluetooth** – wspomniane tachografy posiadają interfejsy do systemów zarządzania flotą (ITS).
 3. **Zdalna kontrola DSRC** – funkcja, która pozwala ogólnom kontrolnym na zdalne odczytywanie danych z tachografu, jednak możliwość sprawdzenia obecności tej funkcji może wymagać od kontrolującego specjalistycznej wiedzy lub wyposażenia.
 4. **Informacje od producenta lub serwisu** – mając wątpliwości, można skontaktować się z autoryzowanym serwisem tachografów lub ich producentem, aby zwerfikować, czy jest to tachograf II generacji.

Harmonogram wymiany tachografów na inteligentne II generacji

Wspomniany pakiet mobilności jest wprowadzany etapowo, a dokonanie wymiany jest obowiązkowe między sierpniem 2023 r. a czerwcem 2026 r.

- **PIERWSZY ETAP – do 31 grudnia 2024 r.** – obowiązkowa wymiana tachografów analogowych i cyfrowych wyprodukowanych przed 6 września 2019 r.; są to tzw. tachografy I generacji G1 w pojazdach, które wykonują przewozy międzynarodowe po terytorium UE.
- **DRUGI ETAP – do 19 sierpnia 2025 r.** – obowiązkowa wymiana tachografów inteligentnych I generacji wyprodukowanych od 6 września 2019 r. do 21 sierpnia 2023 r. i aktualnie na tachografy inteligentne w pojazdach wykonujących transport międzynarodowy po terytorium UE.
- **TRZECI ETAP – do 1 czerwca 2026 r.** – to termin obowiązkowego montażu tachografów drugiej generacji w pojazdach o dopuszczalnej masie całkowitej od 2,5 t wykonujących przewozy międzynarodowe po terytorium UE⁵.

Podsumowując obowiązek wymiany tachografów, należy stwierdzić, że dotyczy on pojazdów wykorzystywanych w transporcie międzynarodowym na terenie UE. Powyższa wymiana **nie dotyczy** przewozów krajowych. W tego typu przewozach nadal będzie można stosować starsze rodzaje tachografów.

W tachograf inteligentny II generacji G2V2 musi być wyposażony:

- każdy pojazd o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 3,5 t albo przystosowany do przewozu więcej niż 9 osób łącznie z kierowcą i po raz pierwszy zarejestrowany po 21 sierpnia 2023 r.;
- pojazd wykorzystywany w transporcie międzynarodowym, wyposażony w tachograf analogowy I generacji, zarejestrowany przed 21 sierpnia 2023 r.⁶

Wykonywanie przewozów pojazdami, które nie spełniają ww. wymogów, grozi nałożeniem dotkliwych kar przez służby kontrolujące.

¹ M. Szmandra, *Pakiet mobilności – wszystko co musisz wiedzieć w 2024*, <https://tachospeed.pl/blog/pakiet-mobilnosci-wszystko-co-musisz-wiedziec/?srsltid=AfmBOoqS5XkyT6msXBABvfKPha3uWTaHot-pl-RqB50RuQDVIKXVEwof> [dostęp: 30.09.2024 r.].

² Serwis Rzeczypospolitej Polskiej, *Kontrole z użyciem anteny DSRC*, <https://www.gov.pl/web/witd-szczecin/kontrole-z-uzyciem-anteny-dsrc> [dostęp: 30.09.2024 r.].

³ Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) 2016/799 z dnia 18 marca 2016 r. w sprawie wykonania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 165/2014 ustanawiającego wymogi dotyczące budowy, sprawdzania, instalacji, użytkowania i naprawy tachografów oraz ich elementów składowych (Dz. U. UE L Nr 139, str. 1), załącznik 1C.

⁴ Ministerstwo Infrastruktury, *Inteligentny Tachograf*, <https://www.gov.pl/web/infrastruktura/inteligentny-tachograf> [dostęp: 30.09.2024 r.].

⁵ TACHO KONTROL, *Wymiana tachografów – pakiet mobilności*, <https://www.tacho-kontrol.pl/wymiana-tachografow-pakiet-mobilnosci> [dostęp: 30.09.2024 r.].

⁶ Tachoinfo, *Inteligentne tachografy. Po co ta zmiana? Od kiedy obowiązkowa? Co przyniosą nowe rozwiązania?*, <https://tachoinfo.pl/blog/inteligentne-tachografy-po-co-ta-zmiana-od-kiedy-obowiazkova-co-przyniosa-nowe-rozwiazania/> [dostęp: 30.09.2024 r.].

Summary

Second-generation smart tachographs

The aim of the article is to discuss the second generation of smart tachographs, which have become mandatory equipment in newly registered trucks from August 21, 2023. This applies primarily to vehicles registered in the European Union, but also in the United Kingdom, Norway, and Switzerland. The analogue and digital tachographs currently used by carriers will have to be replaced with second-generation smart tachographs by the end of 2024.

Źródło: Joanna Łaszczyn